

Prikätts

Et joef bes nauch vür ennesche Zik
de Wißwiele Prikättfabrik.

Dø wutte säkbisch Johr lang bes
am leißte Daach Prikätts jepräß ¹.

Am Äng vam Kreesch dø høtt et ävve
Jranateträffer afjejävve.

Dat Werk konnt nemmi produziere.
Me moot et iesch ens repariere.

Wie die Fabrik dann werrem joong
on Klütte ² produziere doong,
joef et en Röetsche dat Jerusch:
Die Siejermäschte han verfüüsch
met Aanordnonge on Jesätz,
dat jetz die Wißwiele Prikätts
a Beljië ³ afzelevvere wöre.
Dat broote ⁴ die net ze erkläre.
Et wore all sisch he em Kloere:
Mië hōdde jō dr Kreesch verlore!

Dä Aftransport wor, su dä Plan,
mem Jüterzoch per Iesebahn.
Die Fahrt nō Beljië eren
wor op de Talsträck vürjesenn.
Baal ⁵ woß faß jede en de Stadt
dürsch Flüsterpropajanda, dat
dä Zoch et øvends jäje Nöng
he bejm Talbahnhōff halde dööng.

---

¹ die Weisweiler Brikettfabrik wurde 1973 stillgelegt

² Briketts ³ Belgien ⁴ brauchten ⁵ bald

Dat høtt sisch flöck erömmjesprauche.
Dänn füze Heize on ze Kauche
wor Brank ¹ su wertvoll wie mä jet,
on iesch ene Unionsprikätt!
Dä Huusbrank ¹ wor sträng razioniert.
Dat hoosch ², dat me em Wenkter friert.

Halef Röetsche on dr Jäjäerspfad
stoong at met Rucksäck aa parat.
Mię loęche ³ a de Talstrooß-Mue
em Bahnjelände op de Luę ⁴.
On och us Rischtong Ennestadt
høtt Volek sisch op dr Wäesch jemaat.
Et wor de Moltkestrooß äntlang
en Völkerwanderong em Jang
bes onge de Kaschteiebööm ⁵.
Dę stoonge se jetz all erömm
met Kastewaan on Äpelsäck
jespänstisch stell en dat Verstäck.

Ene jede keek ⁶ van senge Pęste
janz opmerksam en Rischtong ęste.
Dänn all die Lü erwaade jetz
dä Zoch met Unionsprikätts.
Die Onjedold wud emme jrötte.
Op eemęłl dann dä Roof: »Dę kött-e!«

Koom høtt dä Jüterzoch jestopp,
joong et op die Wajongs erop.
Et beißte koęm me an ene Waan
erop met Brämserhüßje ⁷ draan.
Dę joęf et Trett on Hankjreff emme,
fü liętere ⁸ eropzeglömme.
Die Klömmerej wor, semme ięlisch ⁹,
em Düüstere net onjefięlisch ¹⁰.

---

¹ Hausbrand, Heizmaterial ² hieß ³ lagen ⁴ Lauer

⁵ Kastanienbäumen ⁶ schaute ⁷ Bremserhäuschen

⁸ leichter ⁹ sind wir ehrlich ¹⁰ ungefährlich

Dä Zoch hool mä e paa Minütte,
jrad Zik jenooch, fü sisch die Klütte
janz flöck van die Wajongs ze klaue
on en de Rucksäck ze verstaue.

Et koeme och em huure Boere
de Klütte dürsch de Luët jefloere;
dänn ovve die han janz verbesse
Prikätts vam Waan ęrafjeschmesse.
Wer onge stoong on pass net op,
hott angedaachs en Büül ¹ am Kopp.

Dann joef et ene kotte Pfeff,
on jede om Wajong bejreff:
dä Jüterzoch, dä fięt ² jlisch af.
Dröm nüüß wie fott on flöck ęraf!
On eß met ene Satz ęronge
bes op et Schotterbätt jespronge.

Em Düüstere als nääkstes wore
die Klütte, die om Schotter loęche,
nauch bletschnäll opzerawfe ³ on
en metjebraade Säck ze donn.
Dauch et wor zämmelisch schwierig, »senge«
Prikätt en däm Jewöhl ze fenge.
Wat mięsch ⁴ zo Diskussiune führt,
wäm dä jeklaude Klütt jehüet.

Et wutte dann op Kastewaane
die Teische met Prikätts jelaane ⁵,
on Lü vam Langwahn han die dürsch
de Bismarckströß nõheem jeschüresch ⁶.

Et angedaachs em Morjejraue
dę wore Manns-Lü, Kenge, Fraue
at tösche Jleise sisch am böcke
fü änkele Prikätts ze sööke.
Die hott me jästere Qvend en
de Donkelheet wahl övvesenn.

---

¹ Beule ² fährt ³ aufzulesen ⁴ meist ⁵ geladen
⁶ gefahren

Die beljische Bevölkerong,
of jruëß, of kleen, of alt of jong,
hött also sälefsverständlich jetz
ze wennisch Wißwiele Prikätts.
Su han die allemoql däs wäje
em Wenkter drop kaal Fööß jekreeje.

Ięschde Noqdraach

Die Klütte wutte – keene Witz! –
met Kalękbröh ¹ af on zo bespritz.
Me daat, dä Klütteklauder jlööf,
em Koęlekäller wid jeprüöf
van pengelije Kontrollöre,
of die Prikätts jestoęle wöre.
Die Akziuun wor füze Laache
on dofür dę, os bang ze maache.
Nie wud bekank, dat Kontrollöre
em Käller kicke komme wöre.

Zweide Noqdraach

Och Katolike drooche ² schwoęere
Prikättsäck heemwäęts op de Schoęere ³.
Dä Kardinal vam Dom en Kőlle ⁴
doong op dr Präędischstohl verzälle,
wänn me us Nuut jet klaue döong,
wör dat vür Jętt jeweß keen Söng ⁵.
Die Kőlsche han dann zämmelisch frääsch
deräk e passend Woęt jeprüäsch ⁶:
Für su-n Beschaffungstätischkeet
bes hü op Kőlsch me »fringse« ⁷ säät.

¹ Kalkbrühe ² trugen ³ auf den Schultern ⁴ Josef Kardinal Frings
(1887-1978), Erzbischof des Erzbistums Köln ⁵ Sünde

⁶ geprägt ⁷ das Tätigkeitswort »fringsen«